

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

การพัฒนาอาชีพและการส่งเสริมการเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณี

กลุ่มชาวจีนอพยพในเขตตำบลหนองบัว

อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นายชัชเวชย์ เจริญวงศ์

กันยายน 2542

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. นำชัย ทนุผล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบถึง (1) ลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจ
และสังคมของราษฎรชาวจีนอพยพในเขตตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
(2) ความพึงพอใจของราษฎรชาวจีนอพยพที่มีต่อการดำเนินงานโครงการการพัฒนาอาชีพและ
ส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานรัฐ/ทหาร (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนา
อาชีพและส่งเสริมการเกษตรในทรรศนะของราษฎร (4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของ
ชาวจีนอพยพที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการเกษตร โดยผู้ให้ข้อมูลครั้ง
นี้คือ ผู้นำครอบครัวชาวจีนอพยพในเขตพื้นที่ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
5 หมู่บ้าน จำนวน 75 คนที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ
แบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ สำหรับข้อมูลได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS PC+

ผลการวิจัยพบว่าชาวจีนอพยพผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชายและได้สมรสแล้ว
โดยมีอายุเฉลี่ย 60 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือและใช้ภาษาจีนกลางในการสื่อสาร ใน พ.ศ.
2540 ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 98,687 บาทต่อปี โดยได้รับจัดสรรที่ดินเพื่อทำการ

เกษตรเฉลี่ย 2 ไร่ ซึ่งน้อยกว่าขนาดของพื้นที่เฉลี่ยที่ผู้ให้ข้อมูลคาดว่าเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเกษตรคือ 23 ไร่ และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 8 คน แต่เป็นแรงงานของครอบครัวเฉลี่ยเพียง 5 คน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการปลูกไม้ผลบนที่สูง โดยได้รับการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการเกษตรมากที่สุดจากมูลนิธิโครงการพัฒนาอาชีพแห่งไต้หวันและกองทัพอากาศที่ 3 กองบัญชาการทหารสูงสุด

สำหรับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพัฒนาของโครงการฯ ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับที่สูงต่อผลการพัฒนาความจำเป็นขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นอยู่ แหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการพัฒนาด้านคมนาคมขนส่ง แต่ไม่พึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรและความเหมาะสมของพื้นที่ โดยระบุว่าไม่เหมาะสมต่อการประกอบการเกษตร

ส่วนการดำเนินงานโครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการเกษตรรวม 4 โครงการ ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานพัฒนาโครงการอุตสาหกรรมไบชา โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก โครงการปลูกไม้ผลบนที่สูง และโครงการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับที่ต่ำ แต่การดำเนินงานโครงการฝึกอบรมและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่นั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานดังกล่าว

สำหรับผลกระทบของการดำเนินโครงการที่มีต่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานโครงการอุตสาหกรรมไบชา โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ผักและโครงการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ภายหลังจากการดำเนินงานไม่มีผลทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนการดำเนินงานโครงการปลูกไม้ผลบนที่สูง ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลจำนวนครึ่งหนึ่งระบุว่ามีความพึงพอใจในระดับที่ต่ำแต่มีผลทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่าการดำเนินโครงการ ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความช่วยเหลือกันและกันในชุมชนยังคงรักษาซึ่งเอกลักษณ์ตามแบบวัฒนธรรมเดิม นอกจากนั้นยังพบว่าการดำเนินงานมีส่วนอย่างมากที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาของบุตรหลานและการรับข่าวสารจากภายนอกได้ดีเพิ่มมากขึ้น ส่วนผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนนั้นผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของโครงการมีผลทำให้สภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและป่าไม้ลดลงส่งผลทำให้เกิดการพังทลายและชะล้างของดินบริเวณเพาะปลูกโดยไม่สามารถยับยั้งป้องกันได้ และไม่มีผลต่อการอพยพเข้ามาอาศัยในชุมชนของบุคคลภายนอกมากนัก

OCCUPATIONAL DEVELOPMENT AND AGRICULTURAL EXTENSION
A CASE STUDY OF THE CHINESE IMMIGRANTS IN THE AREA OF
TAMBON NONG BUA, AMPHUR CHAI PRAKARN,
CHANGWAT CHIANG MAI, THAILAND

BY

CHATCHAWATE CHAROENWC

the the light
each hour has an of people per- ited
laborer independent has paid train
The American the boy Ar
spot
semi-improving
loper transport the not with the
the
with
ion proje- try rod- gre
nd industry with the
the office work
the nmm
productiv- try
aspe- the gr
be the
char th
erm: but the on
pre- und soil arti- d
ion. not